

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 13

80. ÅRGANG
29. JUNI

1968

«UNG NORSK SØSTER»

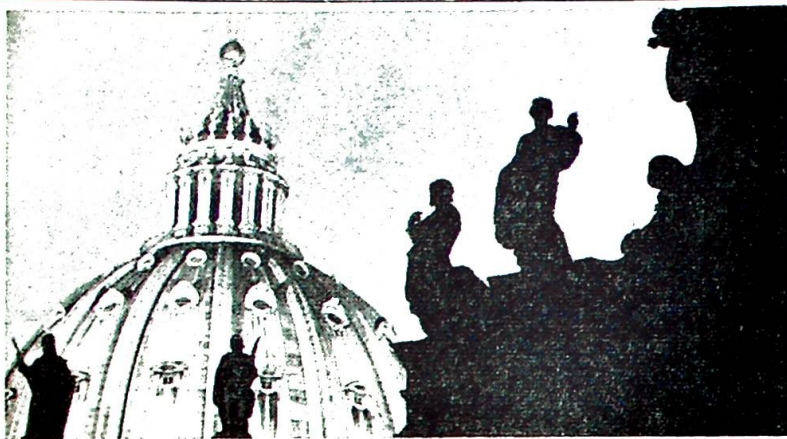
SIDE 201

200 KIRKER OG SAMFUNN MØTES I UPPSALA

SIDE 203

EN KLOVN PÅ TRIKKEN (FORTS.)

SIDE 205

● **PRAHA:** Rehabiliteringen av de to katolske biskoper, dr. Stefan Trochta og dr. Karel Otcenasek er ytterligere utsatt. Den 63 år gamle dr. Trochta ble dømt til 25 års fengsel av myndighetene i 1954. Han ble sluppet fri i 1960 og har siden blant annet tjent sitt daglige brød som byggearbeider. Under den annen verdenskrig satt han tre år i tyske konsentrasjonsleire.

Den 48 årige dr. Otcenasek ble dømt for «høyforreri» i 1952 og ble først frigitt i 1963. Siden har han i 1965 fått lov til å gjenoppta sitt arbeide som prest og har virket i et sogn i Türrnitz.

● **BERLIN:** Den kjente teologen, professor Hans Küng har i et foredrag bedt de kristne om å bruke de «fasinerende muligheter som ligger i det å tjene sannferdigheten». På et møte som var arrangert av katolske og protestantiske foreninger fremholdt Küng at det nå gjelder å virkeliggjøre sannhetskravet i det kirkelige liv.

Under stadig bifall fra sine vel 400 tilhørere sa Küng blant annet at man måtte avskaffe de siste rester av tidligere tiders sensurssystem og utøve sannferdighet i tanke, tale og skrift. Oppgaven for en kirkepresse er ikke å trykke opp tabeller og rapporter over egen dyktighet. Denne pressen må først og fremst være et talerør for sannhet og meningsutvekslinger, også motstandere må få lov til å komme bedre til uttrykk med sine synspunkter.

● **DUBLIN:** Nobelpris-vinneren, pater Pire har i en radiosending i irsk kringkasting uttalt at «bruken av vold mange ganger er nødvendig». Etter hans personlige mening, sa han, var det vanskeligste problemet ikke å la seg beherske av vold. Mennesker kommer ofte i den situasjon at de blir overmannet og stemplet av den vold de har be-

nyttet i en nødssituasjon. Målet er fred, men forut går en modningsprosess i menneskene. Vi trenger nye mennesker som ikke først og fremst tenker på seg selv, men på andre, hevdet han.

● **VATIKANET:** Osservatore Romano sier i en artikkel om forslaget til ikke-spredningsavtale for atomvåpen som er lagt frem av USA og Sovjet, at det er et «skritt på vei mot fred». Den hellige stol ser med dyp tilfredshet på alle initiativer som tas for å begrense det militære kappløp og åpner muligheter for nedrustning, heter det. Forslaget fortjener støtte fra alle mennesker av god vilje.

● **OSLO:** Legmannsrådet har gjennomgått manuskript til en brosjyre om ekteskapet utarbeidet av en katolsk klubb av ektefolk på rådets initiativ. Man var enig om at det var nedlagt et godt og verdifullt arbeide, men det ble reist spørsmål om det ikke ville være mer hensiktsmessig å utsette trykkingen av en slik brosjyre til man hadde klarere linjer med hensyn til den ikke-katolske part i et blandet ekteskap og til problemet med fødselskontroll, får ST. OLAV opplyst.

● **BERLIN:** Statsråd Hans Jürgen Wischniewski i forbundsregjeringen har oppfordret de kristne kirkesamfunn og alle stormakter til å benytte den «lille chance» man ennå har for å hindre en katastrofal overbefolkning og hungersnød i verden. I siste nummer av SPD-bladet «Berliner Stimme» peker ministeren på at både pave Pauls Populorum Progressio og de evangeliske kristnes kirkedag i Hannover ganske tydelig har gjort oppmerksom på sammenhengen mellom utviklingshjelp og fredsarbeide.

GUDSTJENESTER PÅ SØN OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården	9.00	—
20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.45 og 19.00	—
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne,	8.35	11.00
Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	18.00	—
St. Dominikus kirke, Dominikanerne,	8.15	10.00
Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00	—
	11.30	—
Vår Frue Villas kapell, Montebello,	8.30	—
Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
Lunden kloster,	—	10.00
Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	—	—
ARENDAL: St. Franciskus kirke,	8.00	11.00
Tyholmen, tlm. 22 209	—	—
BERGEN: St. Paul kirke,	9.00	11.00
Christiesgt. 16, tlf. 15 410	19.00	—
Vår Frue kirke,	9.30	—
Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	19.00	—
DRAMMEN: St. Laurentius kirke,	8.30	10.30
Cappelsngt. 1, tlf. 83 20 19	—	—
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke,	9.00	11.00
Kongens gt. 9, tlf. 11 438	—	—
HALDEN: St. Peters kirke,	8.00	10.45
Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	—	—
HAMAR: St. Torfinns kirke,	8.30	11.00
Torvgt. 113, tlf. 23 751	—	—
HAUGESUND: St. Josefs kirke,	8.30	11.00
Haralds gt. 21, tlf. 23 195	—	—
HØNEFOSS: St. Theresia kirke,	8.00	10.30
Vesterngt. 5, tlf. 21 266	—	—
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke,	8.00	10.30
Kirkegt. 3, tlf. 24 225	—	—
LILLEHAMER: Mariakapellet,	—	10.00
Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	—
LILLESTRØM: St. Magnus kirke,	8.30	11.15
Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	—	—
MOSS: St. Mikael kapell,	—	11.00
Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	—
PORSGRUNN: Vår Frue kirke,	7.45	10.45
Sverres gt. 26, tlf. 50 793	—	—
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag)	17.30	—
O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	—	—
STABEKK: Maria kirke,	8.30	10.45
Nyveien 17, tlf. 53 77 35	19.00	—
STAVANGER: St. Svithun kirke,	8.00	10.30
Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke,	8.00	10.45
Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	—	—
TRONDHEIM: St. Olavs kirke,	8.45	11.00
Prinsensgt. 2a2	19.00	—
Biskopen og prestegården tlf. 21 214	—	—
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteim kirke,	8.00	11.00
Flintegt. 5, tlf. 72 779	—	—
LEVANGER: St. Torfinns kirke og	8.30	11.00
St. Eysteims sykehjem, Jernbanegt. 29	—	—
MOLDE: St. Sunniva kirke,	8.30	11.00
Parkveien 23, tlf. 51 467	—	—
ÅLESUND: Vår Frue kirke,	8.30	11.00
Nørvesund, tlf. 37 558	—	—
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94	8.15	10.30
Biskopen og prestegården, tlf. 3604	—	—
St. Elisabeth hospital,	6.20	—
Mellomveien 50, tlf. 81 050	—	—
BODØ: St. Eysteims kirke,	8.15	10.30
Hernesveien 22, tlf. 21 783	—	—
HAMMERFEST: St. Mikael kirke,	19.00	10.30
Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII)	8.00	10.30
(St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	—	—
HARSTAD: St. Sunniva kirke,	8.00	10.30
Skolegt. 4, tlf. 61 501	—	—

Vårt eget ansikt

Katolske prester holder korte preker — hvilket også er en fordel når prekenen er dårlig. Svært ofte er imidlertid disse korte tekstene gode og høyst nødvendige forklaringer og tolkninger, av og til sier de viktige ting om oss selv. Fransiskanerpater Henk Heimeriks holdt etter vår mening en slik preken i St. Hallvardkirken på Enerhaugen i denne måneden:

Lignelsen om mannen som gjorde et stort gjestebud, har sin historiske bakgrunn. Poenget er hvordan evangeliets forkynnelse ble mottatt. Det var en del mennesker, særlig blant det utvalgte folk, som ikke ville akseptere innbydelsen til det messianske måltid, til kirkens fellesskap. Med tilsynelatende vektige argumenter prøvde de å komme unna. Den egentlige grunn er at de hadde sine egne idéer og forestillinger om frelsesbudskapet, frelsen og Messias. De ville heller holde fast ved sitt eget enn å stille seg åpne.

Lukas peker da på at det glade budskap ikke gjelder noen få utvalgte, men alle. Alle som befinner seg på gater og streder, alle sammen er innbudt; bare de er mottagelige. Den eneste forutsetning er at de føler behov for hjelp, at de er fattige, åndelig fattige. Kirkens forkynnelse er for alle som tror, de som tør håpe. Kristi budskap er rettet mot alle, det utelukker ingen uten den som er seg selv nok. Rundt kirkens bord er det plass til alle.

Kirkens universalisme er en av de største åndens gaver og oppgaver. Etter Kristus er religionen ikke lenger knyttet til en bestemt nasjon med lokale helligdommer, til et bestemt folk eller kultur. Men det har også alltid vært usedvanlig vanskelig å være tro mot kirkens universalitet. Vi mennesker er tilbøyelige til å stille likhets-tegn mellom Kristi budskap og de former vi selv har gitt det.

Det første spørsmål kirken og vi står overfor er: hvordan kan evangeliets budskap, hvordan kan vår innbydelse bli forstått. Et livssyn er bare reelt for så vidt som det inkarneres i en bestemt kultur, en bestemt livs-

form. Så lenge kulturene dannet lukkede enheter ble de forskjellige religioner nesten nødvendig fremmede for hverandre. Ofte bragte det isolasjon og ghettoer med seg. Evangeliets forkynnelse impliserte ofte en gjennom-brytning av et folks kulturelle enhet og egenart.

I vår tid stiller kulturene spontant sine grenser åpne. På grunn av gjensidig forståelse er det kommet til en dialog mellom forskjellige religioner og livssyn. I denne åpenhet og forståelse for hverandre kan kirken ved ord og gjerning rette en reell innbydelse til det ikke-troende menneske og til ikke-kristne folk. Tilpasset situasjonen, kan evangeliets innbydelse bli forstått og samtidig inspirere menneskene.

Et annet og kanskje mer påtrengende spørsmål er, at vi spør oss selv om hva menneskeheten egentlig blir innbudt til? Kan vi virkelig tilby et festmåltid? Kirken er for mange ikke lenger noe selvfølgelig. Kirken har ikke mer av sannheten enn den faktisk virkelig gjør, viser. Ikke et abstrakt kirkens vesen, men den konkrete, faktiske livsførsel i den lokale kirke er kirkens presentasjon.

Det ansikt, som den lokale kirke viser av evangeliet, dette er det faktiske budskapet og kirkens konkrete innbydelse. Vi må være innstilt på å virkeliggjøre evangeliet så tro som mulig i vårt eget kirkefellesskap. Det kan bety at vi må åpne oss for nye tanker, at vi må akseptere andre livsformer, at vi må reformere bestemte tradisjoner. Siktepunktet for alt dette er å være mer tro mot evangeliet, og meningen er at vår livsførsel blir en levende innbydelse til fellesskap.

La oss studere «vårt eget ansikt», den lokale kirkes ansikt slik det kan vise seg for omverdenen. Har vi også mange vektige argumenter? Har vi også egne idéer og forestillinger om frelsesbudskapet og om det Kristus egentlig vil med oss?

Er vi oss selv nok —?

A. R.

Pater Heimeriks:
Rett på sak.

DET NYTTER

Vi gjengir på side 201 i dette nummer en uttalelse fra FN's apartheidkomité, tidligere offentliggjort i dagspressen. Den forteller noe viktig om at det nytter å ta standpunkt.

«NORDISK»

For ikke så mange år siden var det vanskelig, praktisk talt «umulig» for mange nordmenn å lese dansk og svensk. Den daglige kontakt med Sverige pr. TV og nye reisevaner har antagelig forandret dette i all stillhet. I dag har vi bl. a. et innlegg på svensk fra KIT i forbindelse med det kommende kirkemøtet i Uppsala — er det noen som protesterer?

BLIKK på TIDEN

DE KRISTNE OG REVOLUSJONEN

■ I siste nummer av bladet «Vår kirke» heter hovedartikkelen ganske enkelt *Hva er de kristnes oppgave i revolusjonen?* Det er dr. teol. Johannes Aagaard, en av Danmarks ledende økumenner, som forteller om Kirkenes Verdensråds «konsultasjon» i Zagorsk i april — et møte hvor revolusjonsbegrepet sto i fokus for debatten:

«I april ble det i Zagorsk utenfor Moskva holdt en konsultasjon som var noe helt for seg. Det var Kirkenes Verdensråds avdeling for Faith and Order og for Church and Society, som sammen, for første gang, studerte det teologiske grunnlag for kirkenes sosialetiske engasjement, med revolusjonen som fokus. Ortodokse, katolske og evangeliske teologer og legfolk fra alle deler av verden var kommet sammen for å hjelpe hverandre med å forstå denne revolusjonære prosess. De kom fra Japan, India, Nigeria, Latin-Amerika, USA og Europa. De resultater konferansen kom til, vil bli brukt i Uppsala ved generalforsamlingen, og de er utløpere av Church and Society-konferansen i Genève i 1966.

I redegjørelsen fra Zagorsk blir det fremhevet at ordet «demokrati» hadde en universell og magisk klang i det 19. århundre. Men i dette århundre har det i «den tredje verden» fått en rent vestlig og formal klang, som ikke appellerer til noen. Det er blitt avløst av ordet «revolusjon», som dette århundres nøkkelord.

Dette må erkjennes, selv om det er beklagelig, — fordi en revolusjon på en helt annet måte enn demokratiet trekker med seg problemet v o l d til tross for at den revolusjonære bevissthet nettopp oppstår i protest mot vold, mot voldelig undertrykkelse av massene, mot utsugning av andres arbeide, mot systematisk nedbryting av menneskers livskraft. Det er ord som bare svakt uttrykker den sosiale og politiske vold som behersker de største områder i den tredje verden. Mot denne vold strekker ikke «demokrati» til. Revolusjonskravet fødes ut av situasjonene.

Kirkene må ikke stille seg nedlatende overfor dette. De kristne er med fra første ferd. De kommer til prestene og kirkelederne og spør om sin o p p g a v e i revolusjonen, ikke om sin rett til å være med. For å ikke være med — det er det samme som å støtte motrevolusjonen.

I denne situasjon må kirken gjennom sin veiledning være med å peke på revolusjonens fiender. Ikke bare de y t r e fiender i motrevolusjonen, men særlig dens i n d r e fiender — når revolusjonen løper løpsk, når revolusjonen fortærer sine egne barn, når voldet ødelegger både dem som vold rettes mot og dem som øver det. Ingen skal forherlige vold, og er man nødt til å gripe til voldelige midler, så skal man vite hvilken demonisk virkelighet man kommer i kontakt med.»

Og etter noen betraktninger om *delaktighet, fremmedgjørelse* og det universelle fellesskap sier dr. Aagaard til slutt dette:

«Revolusjonen er ikke til å le av. Det er alvor, ofte dødelig alvor, det gjelder verdenssamfunnets utforming. Hvordan er den verden vi alle ønsker å leve sammen i.

Hvis ikke dette er kirkelig relevant, så er kirken i hvert fall ikke relevant!»

Møtestedet for denne forberedende konsultasjon og de delegertes talemåter virker kanskje forvirrende og mistenkelig på noen. Men egentlig er det jo bare et tegn på at flere og flere kristne uten frykt virkelig forsøker å være Kristi disipler, for alle og over alt. I enhver revolusjonær virksomhet, hvor den virkelig er nødvendig, kan de blant annet fortelle om «den demoniske virkelighet» som bruken av vold kan skape i de revolusjonæres rekker.

«I JESU ÆREND»

■ Ikke alle blant protestantiske medkristne ser med glede frem til Kirkens Verdensråds store møte i sommer. Både kirkesamfunn og enkeltmennesker har gitt uttrykk for engstelse over den

utvikling de mener å kunne notere, i teologi og i praktisk kirkeadministrasjon, skriver signaturen Tiny i bladet «Familien». Men han har også funnet en god representant for de mange som er optimister: Kristiansands-ektoren Haakon Flottorp. Han har deltatt aktivt i rådets Faith and Order-arbeide gjennom flere år, opplevet den praktiske økumenikk som lærer ved presteskolen i Makumira i Tanzania osv.

«— Det som er den store faren, fortsetter lektor Flottorp, — også i norsk kristenliv i dag, er selvtilfredsheten på den ene side og fortvilelsen på den annen. Man er selvtilfreds fordi man er så sikker på sin egen skrift-troskap og sin egen bekjennelsestroskap, og projiserer alle tendenser til fornektelses over på andre, fortrinnsvis da Kirkenes Verdensråd. Man er fortvilet fordi man utretter så lite — det patente, kristne budskap når jo ikke fram som det skulle etter teorien. I en slik situasjon blir frykten det store motiv som det alltid lønner seg å spille på, frykten for den økumeniske teologi, for den nye misjons-teologi, for naturvitenskapen, for kommunismen, for narkotikamisbruken blant barn og ungdom — nær sagt hva som helst som kan tjene som unnskyldning.

— Kan De virkelig mene det, Flottorp? Etter Bibelen trenger vi jo vektere på murene

— Hør nå her, — Den blide lektoren blir med ett alvorlig, men ikke mindre mild av den grunn, bare mer bestemt.

— Det bilde som Bibelen bruker, regner med at Guds folk er samlet innenfor murene. Fienden truer utenfra. Denne forutsetning holder ikke f. eks. i norsk kristenliv. Selve kirkens virkelighet er ubibelsk fordi vi er blitt så mange små flokker, som hver for seg forsøker å bygge murer omkring oss selv. Når det så foregår noe i Betlehem, blåses det i basun i Jerusalem, og kalles til vakthold. Men det som skjer i de store folkemasser omkring eller mellom Betlehem og Jerusalem, det foranlediger sjelden noen støt i hornet. En registrerer det nok når det går noen i demonstrasjonstog under en stor fane, men det har jo ingen synderlig betydning for krigsførselen. Nei, verden er for lengst avskrevet som så håpløs at den egentlig ikke kan tas helt alvorlig. Det er ikke mye igjen av de gammeltestamentlige profeters samfunnsengasjement.

— Til gjengjeld er det mange som sier at det er litt vel meget av dette engasjement i Kirkenes Verdensråd

— Det har vist seg gang på gang at når troende mennesker for ramme alvor går ut til verden i Jesu ærend, så faller mange skillemurer kirkene i mellom. Kirkene er der for å bringe verden til Kristus — i evigheten fins det ingen kirke, for der er Gud alt i alle.

— Særlig de yngre kirker innen Kirkenes Verdensråd er blitt utålmodige med den langsomme fremgangen for kristen enhet. De mener det skyldes at vi er altfor opptatt med våre egne problemer og oss selv. Ble vi mer opptatt av verden, ville enheten komme ganske annerledes sterkt og snart. Disse unge setter *misjonen* i sentrum, men da slik at den gamle organisasjons-tenkning skal få minimal betydning. Dermed har vi fått begreper som «den nye misjonsteologi» og slagordet «dialog med verden.»

LATIN-AMERIKA

■ Pastor Karl Hafstad arbeider for tiden i Brasil, og i en artikkel i «Kirke og kultur» (mai-nummeret) har han også interessante observasjoner om den katolske kirke der borte:

«Bildet av den romersk katolske kirkes tjeneste i Brasil ville være sterkt misvisende hvis det ikke samtidig ble betont at den så åpenbart er merket, også den, av det annet vatikankonsil. Den gjennomrystes for tiden av selvkritikk, av engasjement i (Forts. side 207)

NY PÅ LUNDEN:

UNG, NORSK SØSTER

Anne-Lise Strøm, 27 år gammel og fra Oslo er ny på Lunden, dominikanerinnenes kontemplative kloster ved Trondheimsveien — et bønnens og stillhetens sted midt mellom høyblokker og stortrafikk. I en prat med Bitten Sand sier hun blant annet noen ord om *hvorfor* en ung norsk kvinne anno 1968 har valgt et liv som kontemplativ nonne:

— Allerede som skolepike på St. Sunniva ble jeg grepet av søstrenes religiøse liv, men jeg tenkte jo ikke den gang på hva det ville føre til.

KAMPEN MOT APARTHEID

De nordiske lands sterke støtte til kampen mot apartheid, og ikke minst deres generøse bidrag til FN's hjelpevirksomhet for apartheidpolitikens ofre, fikk FN's apartheidkomité til å besøke Stockholm fra 15. til 20. juni. Under forhandlingene møtte komitéen også representanter for Danmark, Finland og Norge.

FN's apartheidkomité mellomlandet før møtet på Fornebu, og avgav følgende uttalelse:

«Når vi mellomlander i Norge underveis til det spesielle møte som FN's apartheidkomité skal ha i Stockholm, vil vi benytte anledningen til å uttrykke vår takk til det norske folk og regjeringen i Norge.

Når vi valgte et skandinavisk land til et av våre møter i Europa, så var det som en anerkjennelse fra apartheidkomitéens side overfor det betydelige bidrag som folket og regjeringene i Skandinavia har gitt i kampen mot apartheid. Norges og andre skandinaviske lands generøse bidrag til FN's hjelpetiltak for ofrene for apartheid, og den sterke moralske holdning de har inntatt mot apartheid på dette

internasjonale område, har vært en kilde til oppmuntring for alle dem som deltar i denne kamp.

Når vi er her i Oslo, må vi minnes den ære som i denne by på Menneskerettighetsdagen i 1961 ble vist avdøde høvding Albert Luthuli — den første Nobelpris-vinner fra Afrika og en ubøyelig motstander av raseskillet i Syd-Afrika — som viet sitt liv til kampen for fulle demokratiske rettigheter for hele folket i Syd-Afrika.

FN's apartheidkomité er overbevist om at en internasjonal kampanje i nært samarbeide med regjeringer, særorganisasjoner, ikke-statlige organisasjoner og enkeltpersoner, er uhyre viktig. Hensikten med denne kampanjen er å gjøre folkeopinionen oppmerksom på ondene ved apartheid, å skaffe mer effektiv hjelp til dens motstandere og å arbeide for dens endelige utryddelse.

Vi er sikre på at vi kan regne med det norske folks og regjeringens fortsatte og økede deltagelse i denne internasjonale bestrebelse.»

Men jeg merket senere en lengsel i meg etter å ofre meg helt for Gud og da jeg selv konverterte og ble katolikk, fikk tanken et mer konkret mål.

— Griper Gud direkte inn i et enkelt menneskes liv slik at det må velge en så spesiell vei — eller er det personlige egenskaper og gemytt som er avgjørende?

— Kallet er en realitet. Det er spørsmål om Guds nåde, og det menneske som får et kall trenger ikke nødvendigvis ha spesielle forutsetninger. Det simpelthen tvinger seg frem enten en vil det selv eller ikke. Det er en indre tiltrekning mot det ene mål: en fullkommen forening i Gud.

— Opprinnelig ville jeg nok ønsket å bli aktiv søster. Men det gikk ikke slik. Jeg beundrer de aktive søstres arbeide, de gjør en enorm innsats. Men for meg ble det bare noe annet. (Det er nærmere 500 ordenssøstre i Norge, derav er bare 15 rent kontemplative.)

— Jo, kallet til det kontemplative liv er sjeldent fordi det er så radikalt, sier hun. — Man bryter utad med alt og alle og står helt alene foran Gud. Hva den menneskelige basis for et slikt kall angår, er det blant annet et ønske om stillhet og ensomhet. Et stille, beskjedent og tilbakeholdende gemytt vil kanskje ha mindre vanskeligheter, på én måte. Men i det felles kall til indre fordypelse er vi svært forskjellige. Hver søster har igrunn

Forts. neste side

sitt personlige kall — avhengig av hennes temperament, hennes evner, hennes naturlige tiltrekning. Det er meget viktig å forstå at vi er skapt for Gud og at vi, når vi lar nåden utvikle seg i oss, blir helt ut harmoniske kvinner.

— Ellers prøver vi så godt vi kan å leve det som andre preker og leve det så fullt ut som mulig.

— Hva ville De svare et oppriktig menneske som spurte Dem om ikke kontemplative søstre unndrar seg sine medmenneskelige og borgerlige forpliktelser ved å lukke seg inne i et slikt kloster?

— Jeg tror at noen må få dyrke Gud på akkurat denne måten. Gud er stor nok til å kreve at enkelte mennesker bare lever for ham. Etter at jeg hadde reist en del og sett mye elendighet og nød blant mennesker, visste jeg at den eneste måten jeg personlig kunne hjelpe på var ved å vie mitt liv til Gud, å kunne be kontinuerlig for alle de mennesker som var i materiell og åndelig nød. For jo nærmere en kommer Gud, jo nærmere kommer man menneskene.

— Hva med det direkte forhold til medmennesker i det daglige? Det er iallfall en vanlig erfaring at jo fler mennesker man lærer å kjenne, jo større mulighet har man til å forstå og unnlåte å dømme?

— Går man inn i et «lukket» kloster, så opplever en også snart at det her ikke nytter med den beskyttende maske de fleste mennesker bærer til daglig. Og når «maskene faller», følger selvransakelsene. Det er opprivende og vanskelig. Men man lærer av det, man lærer ikke bare å kjenne seg selv, men gjennom seg selv også andre. Vi lærer også meget av å leve så nær hverandre i klausuren. Avstand fra verden gir klarhet i det vesentlige — og vi føler oss ett med verden.

— Hva slags mulighet har søstrene til å få skikkelig informasjon om menneskenes aktuelle situasjon?

— Vi har aviser, både norske og utenlandske. Vi har mange slags tidskrifter, også fra mange land. Men vi har ikke fjernsyn eller radio, og det savner vi heller ikke. Vi har jo kommet hit nettopp for å ha ro og stillhet. Det er ikke bare nødvendig, det er en del av vårt kall. Men i denne stillhet lever og ber vi for verden, for tiden er vi brennende opptatt av opptøyene i Frankrike og hva de vil føre til.

« – IKKE FOR Å UNNSLIPPE MENNESKENE»

«E nsomhet i forholdet til andre mennesker, ytre taushet og virkelig samling er moralsk nødvendig for enhver som ønsker å leve et kontemplativt liv. Men som alle andre skapte ting er de bare midler som fører til målet, hvis vi ikke kjenner målet, bruker vi midlene galt.

Vi må derfor huske på at vi søker ensomheten for der å vokse inn i Guds kjærlighet og kjærligheten til andre mennesker. Vi går ikke ut i ørkenen for å unnsnippe menneskene, men for å lære hvordan vi skal finne dem. Vi forlater dem ikke fordi vi ikke vil

ha mer med dem å gjøre, men for å finne ut hvordan vi best kan hjelpe dem.»

Thomas Merton.

DEN LANGE VEIEN

AV PATER ARNO GERRITSMÅ

På de første søndagene etter pinse har vi begynt den nokså lange delen av kirkeåret. Denne siste perioden symboliserer den lange veien som Guds folk må gå gjennom historien helt frem til Herrens gjenkomst, som det heter i Skriften.

Allerede i starten fikk vi et løfte med på veien, det er Jesus som sier: «Jeg skal være med dere helt til verdens ende.»

Vi må ikke misforstå dette løftet Herren har gitt oss. Det virker i første omgang så betryggende at vi nesten kunne bli fristet til overlegenhet.

For: hva skal vi egentlig være redde for? Blir ikke den endelige seier likevel vår? Hvem skal vi frykte når Herren er med oss?

Denne triumferende tone er nok ikke så rent sjelden blitt hørt opp gjennom årene. Og innenfor kirkelige kretser har nok mange troende latt seg friste til en overlegen og selvgod holdning overfor anderledes tenkende og troende. En holdning som Jesus i sin tid møtte i sitt eget miljø og som han uavlatelig reagerte kraftig mot.

En dyktig bibelforsker uttrykte det en gang slik: «Vi kristne har inne i oss ofte mye mer igjen av den gamle, selvgode fariseertypen enn vi selv er klar over.» Det er kanskje skarpt sagt, men det er riktig.

Med løftet om alltid å være med oss, mener Jesus alt annet enn å sy puter under armene på oss. Vi må snarere

si at dette løftet innebærer en utfordring. Det er riktignok et løfte som gir håp, men det avhenger i ikke liten grad av oss selv om løftet blir oppfylt.

Hele evangeliet dreier seg om en pakt mellom Gud og menneskene, en pakt som har til formål å virkelig gjøre Gudsriket. Vi kan faktisk se det slik:

Gud har vist oss sin kjærlighet. Han har stilt sin allmakt i vår tjeneste. Han har på utallige måter gjort oss rikere og gitt oss utallige muligheter til å gjøre våre liv fruktbare. Vi må se dette som en utfordring og det står til oss selv å svare. Vi må vise hva det finnes av gode krefter og verdier i oss. Vi må ansvarsbevisst begi oss av sted på veien og arbeide for virkeliggjørelsen av dette Gudsriket.

Og her kommer Kristus inn i bildet igjen. Som Guds sønn har han trådt inn i vår verden. Han har gått sin vei gjennom livet, tatt standpunkt i utallige av livets situasjoner. Han har frimodig sagt sin mening og vist en klar og tydelig holdning hvor dette var påkrevd, hele tiden i den hensikt å gjøre Gudsriket synlig i denne verden.

FORAN VIKTIGE DAGER:

KIRKENE MØTES I UPPSALA

Over 200 kirker og samfunn møtes i juli i Uppsala ved sine delegerte til Kirkenes verdensråds 4. generalforsamling. Også den katolske kirke er med ved sine observatører. Det blir den første store kirkelige begivenhet etter Vatikankonsilet. Som før åpningen av konsilet blir det også nu før åpningen av dette møtet stilt spørsmålet om hva vi kan vente av det, og meningene er delte. De færreste ventet — som forøvrig også før konsilet — at møtet i Uppsala skal føre oss noe nevneverdig fremover mot virkeliggjørelsen av kristen enhet. Tvertom går langt flere ut fra at møtet kan komme til å åpenbare nye splittelser blant de kristne, som vil gjøre veien til enhet enda vanskeligere enn hittil. Det som nemlig nu mer og mer begynner å gjøre seg gjeldende er motsetninger som går på tvers av de vi hittil har stått overfor. Splittelsen hittil har stort sett fulgt de frontlinjer som ble resultatet av det 16.

Det finnes mange konkrete eksempler som tydelig viser hvor han vil hen. Han krever at vi skal tilgi syv ganger sytti ganger. Han taler om talenter som må fordobles ved egen innsats. Han avviser meget bestemt den fordringsfulle og selvgode typen blant oss. Han krever rettferdighet for den undertrykte og barmhjertighet for den uheldige. Han setter livet på spill i den harde kampen mot religiøs mangel på oppriktighet og mot religiøs korrupsjon.

Det er denne Jesus Kristus som vil være med oss til tidenes ende. Og så blir spørsmålet dette: En ting er at han vil være med oss, men vil vi være med ham? Har vi mot til å slå følge med ham og gå den veien han viser oss?

La oss stille oss disse spørsmålene i all oppriktighet. Det nytter så lite å påstå at vi eier sannheten hvis vi ikke fullt og helt går inn for å vise hva denne sannhet egentlig står for. Og vi må ikke si at vi kan føle oss trygge så lenge vi av utenforstående med rette kan bebreides for å være likegyldige, middelmådig og lunkne kristne.

Kristi budskap er intet mindre enn en utfordring. Hans innsats gjør ikke vår innsats overflødig. Han inntar ikke vår plass, men han stiller seg ved siden av oss. Slik at vi inspirert av ham kan være med på å utføre det felles oppdrag: å gjøre Gudsriket synlig i denne verden.

Fra et tidligere Verdensrådsmøte i Hellas.

I sommer har man delvis en helt ny, paradoksal situasjon.

århundres konfesjonelle motsetninger. Men situasjonen idag er en helt annen enn dengang. Idag står de kristne kirker overfor en verden som blir seg sin åndelige selvstendighet stadig mer bevisst, også når det gjelder forholdet til kristendommen. Denne selvstendige sekulariserte verden bygger sitt livssyn på eksakt vitenskapelig forskning. Dette gjelder også de vitenskaper som angår utforskningen av religionenes verden. Når det således dreier seg om kristendommens tilblivelse og egenart, så er ikke de kristne kirker lenger alene om å kunne uttale seg om dette. Der gis nu andre svar enn de kristne kirker på spørsmålet om hvem Jesus var. Den kritisk-historiske utforskning har sin meget bestemte oppfatning av hvordan Jesus må forstås i lys av det vi nu vet om de kilder som forteller om ham. En meget innflydesrik retning innenfor denne forskning hevder rett frem at vi vet svært lite om ham, fordi de nytestamentlige skrifers beretning om ham bare gir oss et trosvitnesbyrd, og ikke historisk viten.

Det er slike problemer de kristne kirker idag står overfor, og som angår selve grunnlaget for den kristne tro. Og da blir det med engang klart hvor skjebnesvangert det er at en slik utfordring møtes av hundrevis av kristne kirker, i stedet for av en enig og fast kristen kirke, som vet hva den tror på, og hvorfor den gjør det. En stadig mer utbredt fornektelse av Evangeliet, kan bare møtes av en enig og fast forkynnelse av Evangeliets sannhet. For enten er den kristne sannhet *en*, eller den er ikke i det hele tatt. Vil Uppsala-møtet bringe

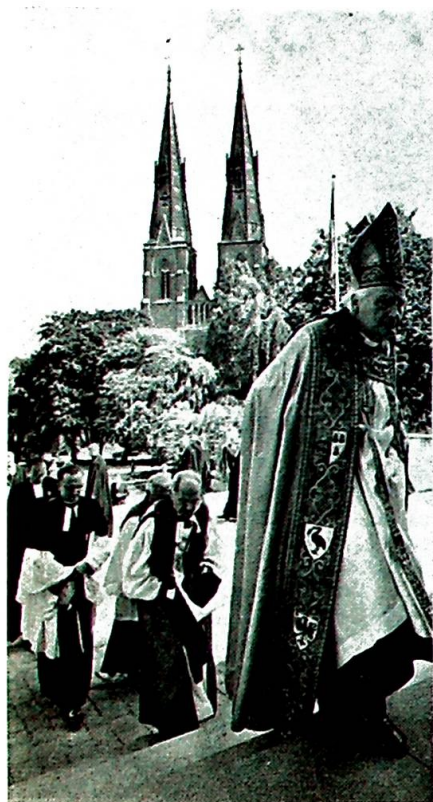
oss et skritt nærmere mot en slik forkynnelse av den ene sannhet? Eller vil det enda mer enn for åpenbare den kristne splittelses maktesløshet overfor den moderne verdens utfordring til den kristne tro?

Det som møtet i Uppsala sikkert vil avdekke er at de kristnes splittelse idag, som allerede antydnet, går på tvers av de konfesjonelle motsetninger. Det er innenfor hver enkelt kirke at vi møter forskjellige oppfatninger av hvordan den kristne tro skal forstås og forkynnes. Dette gjelder også til en viss grad den katolske kirke. På konsilet fremsto der ofte skarpe motsetninger, og de har fortsatt å gjøre seg gjeldende etter konsilet. Men vi vet også at innenfor den katolske kirke berører disse motsetninger ikke selve den kristne tro. Når det gjelder selve troen på Jesus Kristus, og grunnlaget for den, finnes der i den katolske kirke ingen splittelse. En slik splittelse har også den katolske kirke opplevet, under den krise som rystet den i begynnelsen av vårt århundre, og som går under navnet av modernismen. Denne troskrise klarte den katolske kirke å overvinne, og alt taler for at det var nettopp det som satte den i stand til å gjennomføre fornyelsen på det 2. Vatikankonsil. Fordi den katolske kirke vet hva den tror på, har den vært i stand til å foreta en dyptgripende reform av sin holdning, såvel til den moderne verden, som til de andre kristne kirker. Uten å ha forandret noe i sitt eget vesen, har den fornyet sin ytre fremtreden på en måte som har forundret en hel verden. Den kirke som mange anså for den mest fastlåste og

(Forts. neste side)

KIRKENE MØTES - -

(Forts. fra forrige side)

Fra 800-års jubileet i Uppsala ärkestift: Erkebiskopen av Canterbury, dr. Ramsey i spissen for en prosesjon.

lighet, slik at det klart fremtrer at det bare er på et helt nytt grunnlag at den må søkes virkeliggjort? Noe som kan gi grunn til en slik forhåpning er den forandring i den økumeniske situasjon som det 2. Vatikan-konsil har frembragt. Den katolske kirke er ennå ikke medlem av Kirkens verdensråd, slik at den møter ikke som delegert til møtet i Uppsala. Allikevel taler meget for at dens observatører kommer til å spille en viktig rolle på møtet. Alle vet hvilken betydningsfull rolle de protestantiske observatører spilte på konsilet. Er det da tenkelig at de katolske observatører i Uppsala ikke vil bli gitt adgang til å øve en lignende innflytelse? Mange vil nok fra protestantisk hold ha seg frabedt en slik innflytelse. Men det er nettopp en slik fastlåsthet i de gamle konfesjonelle motsetninger som holder på å bli den økumeniske bevegelses ulykke. Allerede på Lambethkonferansen i 1920 ble det fra anglikansk hold uttalt at ingen plan for kristen enhet kan sies å oppfylle Guds vilje som ikke også innbefatter den

katolske kirke. Og så tilføyet de anglikanske biskoper at «skulle Roms kirke engang ytre ønske om å diskutere betingelsene for en gjenforening, så er vi beredt til å hilse en slik meningsutveksling velkommen». Idag ytrer Rom et slikt ønske. Det ble fremsagt på konsilet, og har fått sitt konkrete uttrykk i dette konsils økumeniske dekret. Men er de ikke-katolske kirker nu villige til å gå med i en virkelig dialog med den katolske kirke om veien til enhet? Eller vil de fortsette på den vei som hittil ikke har vist seg å føre til målet?

Det 2. vatikankonsil har betydd den katolske kirkes hele og fulle tilslutning til den økumeniske bevegelse. Vil Uppsala-møtet komme til å bety de ikke-katolske kirkers tilslutning til en økumenisme som på en ny og mer fruktbar basis kan føre frem til den enhet som er den moderne verdens utfordring til de kristne? For, uten at de kristne er ett, kan verden ikke tro. Sier kirkens Herre, Jesus Kristus.

F. D. T.

«TIL BUNNS I TINGENE»

Bildet er tatt på Domkirkeodden i Hamar: To søstre sitter tilsynelatende fredlig og alene i gresset på det historiske stedet og mediterer — i virkeligheten var de der sammen med biskop, sogneprest og vel 50 andre ordenssøstre i forbindelse med vinterseminarets avslutning. Og de to søstre hviler absolutt ikke, de lytter til foredrag om norsk stilhistorie og norsk historie.

Karl Borromeussøstrene på Hamar var utmerket vertskap, og under den konselebrerte messen holdt biskop Gran en preken til søstrene hvor han pekte på at fornyelse ikke nødvendigvis betyr forandring, det betyr også at man går til bunns i tingene, finner deres rette sammenheng og vokter de grunnverdier som det hele hviler på.

Efter det ST. OLAV erfarer vil man prøve å få lagt avslutningen av tredje «skoleår» til Mariaholm. Forslag om diskusjonsemner omfatter den kollektive fattigdom og våre institusjoner, demonstrasjoner, meningsyttringer osv., arbeidet for kristen enhet, rundskrivelsen Populorum Progressio, vennskap og kjærlighet og messens liturgi og musikk.

Når det gjelder fremtidsplanene har seminar-ledelsen efter en forberedende diskusjon bedt søsterkommunitetene i fellesskap å besvare et spørreskjema med blant annet følgende alternativer:

En ny treårs periode med sommersemi-

nar for de søstre som nå har ventet i tre år — årlige sommerkurser på fjorten dager med fortrinnsrett for de søstre som ikke har vært med før — nye sommer- og vinterseminarer i tre år til — nonnemøter på vintertiden — weekends.

Når det gjelder programforslaget for årets sommerseminar i Bergen kan nevnes at innledere til to av diskusjonsdagene er søster Angelica, s.e. og søster Laetitia s.f.

uforanderlige av alle har i den grad forandret seg, at mange har hatt vanskelig for å følge med i dens «aggiornamento».

Den paradoksale situasjon som vi nu står overfor er at det mer og mer ser ut til at det er de ikke-katolske kirker som viser seg å være de mest fastlåste og uforanderlige. På tross av en økumenisk bevegelse som nu har strukket seg over et halvt århundre — begynnelsen til den ble lansert i Edinburgh i 1910 — står man fremdeles langt fra noen praktisk og konkret overvinnelse av splittelsen mellom de kristne kirker. Og foran dette møtet i 1968 i Uppsala brer den oppfattelse seg at splittelsen er uunn-gåelig, og at den finnes ikke bare mellom kirkene, men også innenfor kirkene. Ja, der gis fremtredende teologer som hevder at den finnes også innenfor Det nye testaments kristendom, og at kirkens splittelse bare er det konkrete utslag av motsetningene i urkristendommens tro. Det er så alvorlige og vidtrekkende problemer som Uppsala-møtet står overfor.

Kanskje dette møtets betydning kommer til å bestå i en ny og smertelig erkjennelse av den kristne splittelses tilsynelatende uovervinne-

EN KLOVN

En slektning som mange mener er klok sa en gang til meg: Bland deg ikke bort i noe som ikke angår deg.

Underforstått: ...og det vil gå deg godt i livet.

Jeg har ikke fulgt det rådet. Det pinlige, for min slektning, er at det likevel har vært og er et uforskammet bra liv.

Ikke i den forstand at jeg er blitt rik eller lærd eller meget from, nei. Noe praktkeksemplar er jeg ikke, se bare på min nese. Og mine øyne, noen mener de er sure og tragiske. Men fremdeles og like uforskammet: jeg trives som regel.

Og fortsetter med å blande meg bort i ting som mange vil si ikke angår meg.

La meg forklare de problemer dette kan skape.

Som lesere av denne spalten selvfølgelig nå vet, er jeg fast trafikant med T-banen. Forleden, en het juledag var jeg på vei oppover igjen om eftermiddagen, vognen var temmelig tettpakket, vi småstønnet, halvsov, svettet under klokkeremmene.

På en av stasjonene skjedde en liten eksplosjon i de bakre rekker. Uten å vri på hodet kunne jeg registrere at flere mennesker nærmest hoppet ombord, i neste omgang dirret luften av eder og forbannelser og tunge norske uttrykk.

Tre gutter, i syttenårsalderen såvidt jeg kunne se, ramlet forover og okkuperte en benk ved siden av der jeg satt. I bakgrunnen fortsatte edene, villere og villere.

Jeg lukket øynene, tenkte på en fjellvidde og rinnende, isgrønt vann — plutselig sto en eldre mann, stor og kraftig og halvfull mellom meg og guttene og forbannet dem. Han uttalte seg om deres liv, oppdragelse, utseende, smil, alt han kunne komme på, såvidt jeg skjønnte.

I neste øyeblikk begynte han å slå løs på en av guttene i ansiktet. Små jabbende slag i nesen, i tennene, rundt ørene.

Guttens hode dinglet litt frem og tilbake. Ingen sa en lyd. En politimann som hadde ståplass lenger frem snudde seg ikke, han var vel ferdig med en lang vakt.

Hva skulle jeg gjøre? Jeg tok vennlig, men fast tak i den fulle mannen og da han snerrende snudde seg, sa jeg: De må holde opp med det der. Hold opp med det.

Mumlende og litt overrumplet gynget han faktisk tilbake til sin egen plass. Guttene glante på meg, jeg sa: Ikke bry dere mer om ham.

Så langt var alt bra.

Hundre meter lenger frem oppdaget jeg at mannen hadde kommet tilbake og begynt på samme viset med å slå gutten, de hadde vel terget ham på holdeplassen opprinnelig. Han ville ikke tilgi.

Den samme avventende holdning hos alle andre. Ingen ville løse problemet for meg.

Jeg var ikke modigere enn jeg helst ønsket at jeg kunne forsvinne. Jeg lukket hardt øynene, forsøkte å huske hvem som kunne være vernehelgen i slike situasjoner. Tok meg kraftig sammen og grep mannen for annen gang i armen. Hold nå opp med det der, har jeg sagt. . . Selvfølgelig snudde mannen et rødt, sint fjes mot meg og pustet noen digre spritskyer inn i øynene mine før han svarte: Ligg unna, eller så klabber jeg til deg også.

Det hele hadde nå gått for langt — jeg kunne ikke trekke meg. Etter et blick på mannens muskler, brystkasse og albuerom, reiste jeg meg, gikk frem til den slitne politimannen og sa: Vil De være så vennlig å snakke til en person her som absolutt vil slåss?

Det neste, så snart politimannen oppfattet tingenes tilstand, gikk forsåvidt ganske kvikt. Mannen ble tilsnakket, ble rasende på politiet, gikk til angrep, trikken stanset, trikkførereren kom til, mannen ble overmannet, politibil ble tilkalt, mannen var arrestert.

Fortumlet satt jeg og forsøkte å komme klar av det hele. Trikken kom i gang igjen. Jeg sa nesten muntert, litt påtatt kanskje, til en fremmed dame: Jeg hadde jo ikke akkurat tenkt at det skulle bli så dramatisk...

Hun svarte ikke stort. Plutselig la jeg merke til at andre så på meg, de tre guttene også.

Jeg smilte.

Ingen smilte igjen. De så noe skeptisk på meg, et par direkte uvennlig.

Jeg var av den typen som blandet meg bort i ting. De likte meg ikke.

Men jeg i slett lune...?

Nei.

Jeg får heller være klovn på den måten også.

PAVEN HEDRER DET NORSKE FLYKTNINGE- RÅD

Den katolske kirke ser det som en primær oppgave å bygge opp en bedre verden for menneskene å leve i. Det Norske Flyktingeråd står høyt på listen over de organisasjoner som arbeider for et slikt mål, i Østerrike, Hellas, Palestina, Afrika og Østen er det tusener som nyder godt av rådets virksomhet, sa den pavelige delegat i Norden, erkebiskop Bruno Heim da han nylig tildelte styreformannen og generalsekretæren i Flyktingerådet, Sigurd Halvorsen og Wilhelm Bø kommandørkorset av den pavelige Gregor-ordenen.

På pavens vegne takket og hyldet mgr. Heim de to for deres arbeide for flyktingene. Man ville hedre det barmhjertighetsarbeidet som norsk flyktingehjelp representerer, også fordi Norge var ett av de første land i verden som tok opp denne veldige oppgaven.

Både Sigurd Halvorsen og Wilhelm Bø takket for den ære som var vist dem. Begge understreket det gode samarbeide de blant annet hadde med de katolske hjelpeorganisasjoner.

Mgr.
Heim.

HVA SIER BARBARA WARD?

En av talarna vid Kyrkornas Världsråds generalförsamling i Uppsala, har vi blivit upplysta om. Journalist, enligt dagspressen. Men vem är hon? Heter hon förresten inte lady Jackson? Hon har visst varit katolik, föreslog någon häromdagen. Det är på tiden att denna celebra dam blir presenterad för redaktionerna.

Barbara Ward är katolik, fortfarande alltså, och dessutom en ledande sådan: 1967 utnämndes hon till ledamot av den påvliga kommissionen *Justitia et pax* (Rättvisa och fred), och är därmed en av de första kvinnorna, och lekmännen över huvud taget, i Vatikanen. Men hon innehar inte denna tjänst främst i egenskap av kvinna eller lekman, utan för att hon är en av världens främsta nationalekonomer och kännare av den katolska kyrkans sociallära. I denna egenskap inbjöds hon bl. a. att medverka som talare vid den av Kyrkornas världsråd anordnade konferensen i Genève 1966 om kyrkan och samhället, och som kristet engagerad nationalekonom är det hon tar till orda vid världskyrkomötet i Uppsala i sommar över ämnet «De rika och de fattiga nationerna». Hon spelade även en ledande roll vid den tredje världskongressen för lekmannaapostolatet i Rom förra året, och är över huvud taget en av de katoliker som genom sitt sociala ansvarsmedvetande, skarpa intellekt och orädda framställningsätt bidragit till att ge den efterkonciliära katolilismen dess inriktning.

Personalia: Barbara Ward föddes 1914, ingick 1950 äktenskap med sir Robert Jackson, varav titeln lady, som hon själv ej använder; makarna har en son. Efter universitetsstudier i Oxford, Sormonne och Tyskland avlade hon 1935 examen i filosofi, politik och nationalekonomi. Hon var universitetslektor 1936—39, redaktör för tidskriften «Economist» från 1939, styreman för BBC 1946—50, docent vid Harvard från 1957, Carnegie fellow från 1959. Hon är hedersdoktor vid minst ett dussin universitet och högskolor, senats förra året vid universitetet i Ottawa, där hon tilldelades ett hedersdoktorat i socialvetenskap. Sitt författarskap har Barbara Ward ägnat åt nationalekonomiska frågor; särskilt är det förhållandet mellan fattiga och rika, mellan öst och väst, som bränner henne. Hennes mest kända verk är «Five Ideas that change the world» (1959) och «The Rich Nations and the Poor Nations» (1962). På svenska finns av henne «Indien i världspolitiken». Under hennes mångåriga medverkan och

ledning har tidskriften «Economist» vunnit anseende som en av världens ledande nationalekonomiska publikationer. — Enligt «Who's Who 1967» är Barbara Wards fritidsintressen musik och litteratur.

Barbara Wards radikala inställning när det gäller kyrkornas och över huvud taget västvärldens ansvar inför de fattiga länderna kom väl till uttryck i en intervju i den brittiska televisionen för en tid sedan. Några glimtar härur må tjäna som exempel. «Fattigdomen i världen innebär en särskild utmaning till oss som kristna, eftersom vi tillhör de rika nationerna. Det är i det nordatlantiska området man finner inte bara rikedom, utan rikedom i tillväxt. Vi har ett system som producerar rikedom, genom att tekniken låter oss få ut mer genom mindre innsats. Här spelar utbildningen en stor roll, men också beskattningen, som innebär att rikedom överförs från de välbärgade till de fattiga. Keynes ekonomiska idéer om statliga åtgärder för full sysselsättning och stimulans av efterfrågan hör också hit. — Allt det som hör till rikedomens nödvändiga förutsättningar, såsom produktion, maskiner, ett väl fungerande jordbruk, vägväsen, elkraft, saknas hos de fattiga folken, som utgör $\frac{2}{3}$ av världsbefolkningen. Vi måste ta itu med dessa frågor precis på samma sätt som vi gjorde hos oss själva för 100 år sedan. Det överhängande problemet just nu är inte att det föds för många barn, även om en familjepolitik som bringar befolkningsökningen under kontroll kommer att bli väsentlig. Men det som för ögonblicket är överhängande är att dessa folk får tillgång till de moderna strukturerna i teknologin och jordbruket, i industrin och hela registret av undervisning och vetenskaplig forskning.» När det gäller sättet för hjälpinsatsen fastslår Barbara Ward först att en procent av den årliga nationalinkomsten är det minsta som de rika länderna kan avstå. Det innebär inget stort offer, endast att ökningen av vår rikedom sker obetydligt långsammare.

Den påvliga kommissionen för Rättvisa och fred har här stora förutsättningar att göra en insats, särskilt sedan den inträtt i ett vittgående samarbete med Kyrkornas världsråd. Kommissionens förste sekreterare är monsignor J. Gremillion; av de 13 ledamöterna är tre prästerliga och tio lekmän (varav två kvinnor, Barbara Ward och den holländska politikern Marga Klompe). Till kommissionen är också knutna 12 rådgivare. «Det är inte vår avsikt att sätta igång en stor insamlingsapparat,» fortsätter Barbara Ward, «utan att fostra människorna, särskilt de

unga, att göra en insats för de fattiga folken. Intresset härför är utan tvivel i växande; ett sammanhang där man verkligen finner begeistring för detta är vid universiteten, bland studenterna, som jag tror längtar intensivt efter att få till stånd en världsvid gemenskap. Jag hoppas att vår kommission kan göra denna fråga spännande, få in den vid universiteten, sätta igång mäniskor och sända ut dem på «korståg» för den begärda procenten. Dessutom skulle det vara bra om alla, där utbildningsförhållandena gör det möjligt, ville avstå ett eller två år av sin tid för u-landsinsats — vi bör ha råd med detta nu med den förlängda medellivslängd vi har. Därnäst skulle jag önska att vi, dvs. de kristna samfundet, kunde samarbeta i lokala propagandakampanjer för att upplysa folk om allt detta, men också i att utöva press på de styrande. Vi måste nämligen få politikerna att inse att detta intresserar väljarna. Jag tror att de kristna kan bli en målmedveten aktionsgrupp inför parlament och andra liknande folkförsamlingar, så att de folkvalda räknar med att det finns en aktiv, fast beslutssam minoritet som kräver en procent av nationalinkomsten anslagen och internationellt beslutad för detta ändamål. Det gäller verkligen att mobilisera en kristen insats och förpliktelse, och ge den vidare till de samfund vi tillhör och de myndigheter som representerar oss.»

UNGDOM I OPPRØR

Ungdommens opprør er under debatt. I sin bok MOT EN NYERE VERDEN (Cappelen forlag) har den myrdede senator Robert F. Kennedy et avsnitt om dette som vi tillater oss å gjengi noen linjer av:

«Unge menneskers avstandtagen er ikke noe enestående for USA. Latin-amerikanske studenter har vært stridbare og opphissede i sin kritikk av sine samfunn i flere tiår, studenter i Korea, Tyrkia og Indonesia har hjulpet til med å styrte regjeringer, sørafrikanske studenter yder motstand mot regjeringens stadig økende makt. Europeerne er også forvirret over de tiltagende tendenser til ungdommelig avstandtagen, engelske studenter gjør opprør mot den fornemme London School of Economics og legger uttrykkelig sin teori og sin taktikk opp efter mønster fra opprørerne i Berkeley. Selv i den kommunistiske verden hører man bulderet fra en misfornøyd, ungdommelig minoritet som tar avstand fra hykleri og som forlanger ekthet. Studentene i Praha valgte ikke en marxistisk-leninistisk helt, men den amerikanske beat-dikteren Allen Ginsberg som konge ved sin årlige festival. Ungdommen i Sovjet lytter ikke til Komsomol, men til lyrikere som Andrej Voznesenskij. Han forkaster fattigdommens og de offisielle løgners verden på en måte som er bemerkelsesverdig lik røster i USA...»

FRA ROBERT KENNEDYS BOK

de påtrengende sosiale problemer, ja, hva det siste angår, er det gått så vidt: radikale katolske prester har solidarisert seg med «de fattige» så demonstrativt at de har pådratt seg myndighetenes vrede. Dom Helder Camra, biskopen i Recife i Nordøst-Brasil, er en typisk eksponent for disse kretser i moderne katolsk presteksap. Han er et motsigelsens tegn og trækker stadig politikerne på tærne. Selvfølgelig blir han beskyldt for å være kommunist — en rød klut for landets politikere og forretningsfolk — og i programmer i det privateide og -drevne fjernsyn har jeg sett ham karikert på en ganske perfid måte.

Siden encykliskaen «Populorum progressio» kom ut, er det skjedd en merkbar radikaliserings i hele kirken når det gjelder drøftelsen av de skrikende sosiale problemer i landet. Kanskje er det representativt for holdningen når biskop Lucas Moreira Neves i Sao Paulo i en samtale med undertegnede sier: Idag er det Kirkens soleklare oppgave å tre frem som representant for Brasils fattige og nødlidende!

Kirken irriterer! Den irriterer maktthaverne! Den fremtrer ikke som maktthavernes garant!

Det er nye toner. Men det er jo en kjensgjerning at adskillige iakttagere mener: de kom lovlig sent!

Den voksende, og meget skarpe, selvkritikk må også sies å være et positivt livstegn. Typisk er en artikkel i tidsskriftet «America» (utgitt av jesuittene) i mai i fjor, skrevet av en pater Francis P. Chamberlain, som tar opp spørsmålene om den katolske skolepolitikk. Her er noen av de utfordrende setser: Den mest alvorlige trusel ved en utdannelse i Kirkens regi er at den fjerner seg selv fra den vesentlige oppgave: å gi Latin-Amerikas lavere klasser adgang til det 20. århundres kultur. Har mannen i slummen like stor chance til å sende sitt barn til Kirkens skoler som handelsmannen har det? Er ikke den frihet som privat-skolen innebærer, begrenset til visse, forholdsvis økonomisk godt stilte grupper? Hvis vi ikke makter å se det presserende behov for en nyorientering av det kristne skoleprogram — i overenstemmelse med de reelle behov i Latin-Amerika, vil vi en dag måtte finne oss i den situasjon at vi ser verden passere oss forbi, uten at vi er i stand til å gjøre noe ved den kurs den tar...

I det samme tidsskrift hadde tidligere msgr. Ivan Illich, som er director for The Center of intercultural documentation i Guernavaca, Mexico, en artikkel med en sviende kritikk av lederskiktet i Kirken. «The seamy side of charity» het artikkelen, som har adresse til «giver-kirkene» både i USA og Europa, men som fremfor alt gjør opp med den strategi, eller mangel på sådan, som den kirkelige ledelse i Latin-Amerika må ta ansvaret for.

Hva har vært galt i Kirkens strategi? Jo, — gavene (dvs. penger, prester, ordensbrødre og ordenssøstre) har lokket Latin-Amerika til å innta en satellitt-holdning til USA og Europa. Den latin-amerikanske kirke er en koloni-plante som blomstrer på grunn av dyrkning ved fremmede hender. «I stedet for å lære enten hvordan en kunde komme videre med mindre penger eller «lukke butikken», er biskopene fanget i den forestilling at de trenger stadig mere penger, og de testamenterer til ettertiden en institusjon som ikke kan fungere i morgendagens verden».

BRODER ANDREAS

SOMMERFERIEN

Vennligst bemerk at fra 8. til og med 31. juli vil det være lukket hos oss:

St. Olav Bokhandel og Forlag, St. Olav's eksp.
Akersv. 5, Oslo 1

VALFART TIL STIKLESTAD

Arets valfart til Stiklestad arrangeres søndag den 28. juli. Bussavgang kl. 0800 fra St. Olavs kirke i Trondheim. Høgmesse i St. Olavs kapell kl. 1100. Det blir anledning til å overvære det historiske festspill før tilbakereisen kl. 1800. Bussavgift kr. 20 retur. Påtegning innen 22.7 til Stiklestadkomiteén, Prinsensgt. 2a2, Trondheim.

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	Bergen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	Hammer- fest
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikael's Kirke	
St. Mikael's Prestegård	
St. Theresia Hosp.	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	Lillestrøm
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	Tromsø
St. Olavs Klinik	
St. Olavs Kirke,	Trondheim
Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

FØDSELSKONTROLL:

PATER MURPHYS SYN

Vi tillater oss her å gjengi en nyhetsmelding gjennom NC News Service, trykt i Katolsk Ugeblad, om et omstridt emne i Kirken:

En amerikansk redemptorist, pater Francis X. Murphy, ved det moralteologiske institutt i Rom har i en artikkel i det engelske blad «The Tablet» anklaget kirkens ledere for »hjerteløst at negligere» katolikernes tarv ved fortsatt at holde fast ved den traditionelle kirkeretslige bestemmelse med hensyn til fødselskontrollen.

Pater Murphy sier i sin artikkel: «De katolikker, der for tiden befinner sig i det største dilemma, hvad angår spørsmålet om fødselskontrollen, er uden tvivl de mere bevidste kristne. Det er de ægtefolk, som har alvorlige eller måske endda uomgængelige grunde til i hvert fald for øjeblikket ikke at sætte endnu et barn i verden, men som alligevel ikke kan finde frem til et virkelig sikkert middel mod undfangelse, som kan tilfredsstille både deres samvittighed og deres behov for ægteskabelig kærlighed.

Antallet af den slags ægtefolk er legio. Det er deres tarv, medlemmerne af kirkens læremyndighed hjerteløst synes at negligere ved sin beslutning om at holde fast ved den traditionelle linie — koste, hvad det koste vil.»

Spørsmålet kan ikke udelukkende løses ad logisk vej, fortsætter pater Murphy. To modstridende synspunkter, der repræsenteres af henholdsvis flertallets og min-

dretallets rapporter fra den pavelige kommission for demografi og familieliv, viser helt uforenelige opfattelser, fordi de går ud fra vidt forskellige præmisser.

Mindretallet hævder, at den tradition, der støttes af udtalelser af Pius IX og Pius XII, ikke kan forkastes. Ifølge denne tradition forbyder naturloven en frivillig indgriben for at forhindre undfangelse.

Flertallet konkluderer derimod, at det er muligt at ændre den moralske vurdering af det ægteskabelige samliv. Problemet angående midlerne til fødselskontrol både kan og skal som følge af biologiske, ægteskabelige og psykologiske hensyn tages op til fornyet overvejelse af kirken, tilføjer pater Murphy.

«Den omfattende litteratur, som moralteologer og implicerede kristne tænkere har skrevet om emnet, har nu vist, at et betydeligt antal katolikker mener, at en ændring af den moralske vurdering af midlerne er absolut nødvendig...

På lægmandskongressen i Rom i oktober fremgik det klart at et stort antal katolikker, som er aktivt knyttet til undervisning og utbredelsen af evangeliets budskap på kirkens vegne i dag er overbevist om, at læreembedet trækker behandlingen af dette emne unødigt ud.

Især de mennesker, der er medvirkende

DEN HOLLANDSKE KATEKISMEN

foreligger nå også på tysk:

GLAUBENSKUNDE FÜR
ERWACHSENE

Pris innb. kr. 40.60.

Engelsk utgave kr. 35.—.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5
Oslo 1. Tlf. 20 72 48

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prosjekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

katolsk uge blad

KVINNELIG STUDENT

skal begynne på Statens Håndverks- og Kunstindustriskole og søker hybel i Oslo fra medio september.

Inger Gjestland,
Konsul Wilds vei 32,
Kristiansand S.

til at omsætte kirkens sociale lære i praksis, føler sig hæmmede, fordi de ansvarlige medlemmer af læreembedet svigter med hensyn til at løse problemet af det

fremskridtsvenlige standpunkt, det andet Vatikankoncil har indtaget, hvad angår selve ægteskabets natur.»

Disse folk siger pater Murphy, er over-

bevist om, at kirken engang vil gå med til at ændre sin nuværende officielle lovgivning, og at de fleste intelligente og ansvarsbevidste tænkere inden for kirken allerede har løst problemet til gunst for, at man frit skal kunne vælge sine midler.

«De forstår ikke, hvordan kirken, efter at den har revideret sin opfattelse af Gudsfolkets plads i dens liv, kan falde tilbage på dette teologiske vidnesbyrd.»

«Det forekommer under de forhåndenværende omstændigheder, hverken rigtigt eller forsvarligt at lægge denne byrde på paven alene. Ingen kompromisløsning... kan være endelig. Det, katolikkerne og verden ønsker, er en klar afgørelse.

Og det ser ud til, at de fleste indtrængende ønsker, at løsningen skal bestå i, at spørgsmålet om, hvilke midler de enkelte vil benytte, skal placeres på et æstetisk og moralsk grundlag. Efter at det først en gang er anerkendt, at ægtefolk har ret til af alvorlige grunde at begrænse fødslerne, må der også være sikre og uafviselige midler til rådighed, der både medicinsk og kulturelt passer til de mennesker, det drejer sig om... Gud forlanger ikke det umuligt.»

Pater Murphy hævder, at moralteologerne helst vil have, at der i katekismen

(Forts. neste side)

Det er hygge i en pakke Tiedemanns Gul

-fordi den smaker så godt!

Hold
St. Olav -

Det er ikke
meningen
at alle
skal være
enig
i alt.

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD

KJENTE
FREDRIKSTAD-
FIRMAER

Norske Fina ^{A/S}
Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer
FREDRIKSTAD TLF. 5 820
TØNSBERG » 12 371

C. HANSENS
Trykkeri og Bokbinderi
Tlf. 13 056
FREDRIKSTAD

KÅRE KRISTIANSEN
Fiskeforretning
Telefon 13 190

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEG

Agentgt. 1 - Tlf. 17 080

Andr. Janne &
Kontormaskiner - Kontorutstyr
Storgt. 4 - Fredrikstad
Tlf. 12 945

EDVARDSEN & NORDHEIM A/S
Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr
Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET
Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

skal stå: «Det er den af kirkens lære objektivt dannede samvittighed, der har det afgørende ord».

«The Tablet»s redaktør, Tom Burns, skrev en lang lederartikkel, hvor han kraftigt støttede pater Murphys synspunkter.

I den hedder det: «Kirken er gået ind for opfattelsen om forældreskab under ansvar... Det, vi nu hævder, er, at tiden er inde til at indrømme, at den lære, som skulle beskytte denne indstilling, i virkeligheden ikke gør det, og derfor bør tages op til revision.»

NYE OPPGAVER

Efter det ST. OLAV får opplyst er Anne Louise Beer, Oslo blitt viseformann i Norske Kvinners Nasjonalråd. Haldis Bagge, Bergen er blitt formann i Bergen Kvinneråd. Begge er medlemmer av NKKF, fru Bagge er viseformann i forbundets landsstyre.

DØDSFALL

Fransiskanerpater M. Jorna er død i Holland, 72 år gammel. Han var en av de to første fransiskanere som kom til Norge, i 1924. Han arbeidet som sogneprest i Arendal, men måtte allerede etter få år forlate landet på grunn av dårlig helbred. Pater Jorna besøkte Norge ifjor.

VOLD OG TEOLOGI

En romersk moralteolog, mgr. Lambruschini som er professor ved Lateranuniversitetet har i en artikkel i Osservatore della Domenica gått imot den oppfattelse at de senere paver og det annet Vatikan-konsil er velvillig innstilt overfor en teologi om revolusjon med vold.

«Det sentrale i evangeliet er kjærligheten, og teologien har tidligere alltid gjentatt det kristne budskap og fordømt vold og væpnet revolusjon», skriver han bl. a. under henvisning til at pave Johannes XXIII i sin rundskrivelse Pacem in Terris gjentok pave Pius XII's erklæring om at rettferdigheten bare kan seire gjennom en harmonisk utvikling — og aldri ved revolusjon.

Mgr. Lambruschini gjør imidlertid samtidig oppmerksom på at det annet Vatikan-konsil går inn for borgernes rett til å forsvare seg mot misbruk fra de offentlige myndigheters side.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 30. juni: Fjerde søndag etter pinse.

MANDAG: Jesu Kristi blod.

TIRSDAG: Marias gjesting.

ONSDAG: Ireneus, biskop og martyr.

TORS DAG: Ferialdag.

FREDAG: Anton Maria Zaccaria.

LØRDAG: Ferialdag.

SØNDAG 7. juli: Femte søndag etter pinse.

MANDAG: Elisabeth av Portugal.

TIRSDAG: Ferialdag.

ONSDAG: De syv brødre.

TORS DAG: Pius I, pave og martyr.

FREDAG: Abbed Johannes Gualbertus.

LØRDAG: Ferialdag.

DRAMMEN

Drammens malerforretning

Tlf. 83 39 16 - 83 33 32

Inneh. Asbjørn Gundersen

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

American Foto

SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER

Engene 4 - Tlf. 83 11 45

Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65

TYRILYS ^{1/8} TYRI FABRIKKER

Drammen

Har ogs landets eneste bivokspresseri

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

ARENDAL

OLAV SLAATTENE

Blomsterforretning. Begravelsesbyrå

Tlf. 21 958
Havstad, Arendal

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

J. E. PEDERSEN & CO. A/S

Arendal

Kjøttforretning

Tlf. 2360

MØRLAND-SKO

Tlf. 22 802

Selvalgsforretning

BYGGMESTER HANS NILSEN

Neset 362
Arendal
Tlf. 22 647

SHELL — ARENDAL

TELEFONER:
Kontor 22 013
Anlegget 21 848

LESERNE SKRIVER

Hr. redaktør.

Jeg ser at du er ute i hardt vær fra tid til annen. Folk er så krakilske. Det skal du ikke bry deg noe om. For du har en misjon, og du utfører den på en utmerket måte. Det er bare så synd at de som later til å skrive til deg, alltid er de som har noe å klage over.

Der er så mye vanetenkning, ureflektert konservatisme og uvilje mot å møte en ny tid med et åpent blikk blant mange katolikker, later det til. Du trår disse på liktærne av og til. Det er såmenn nødvendig. Jeg synes du har bragt meget nytt og positivt inn i bladet, en vilje til å bryte ut av den lune ghetto og tre inn i den samtid som er vår, katolikker som ikke katolikker. Kanskje er jeg ikke alltid

enig med deg i alle detaljer. Det skulle nå bare mangle. Men du får meg til å tenke. Det trenger jeg.

En helt spesiell plass i mitt hjerte har Klovn. Først følte jeg meg litt usikker i hans selskap — hva var nå *det* for en innbryter i min verden, hva var det han prøvde å si. Etterhvert begynte jeg å forstå noe av ham, tror jeg. Han er et fint menneske. Han er blottet for intellek-

tuelle pretensjoner, han trives ikke så godt i fremmedordenes selskap. Men han har et varmt hjerte, han er min venn.

Takk for St. Olav. Takk, ikke bare på egne vegne, men på vegne av alle oss — og vi er sannelig ikke så få når vi teller efter! — som synes St. Olav er BRA.

God sommer!

Hilsen Broder Thomas.

OSLO

E. Sunde & Co. Røploggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandler
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

NOBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

**THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI**

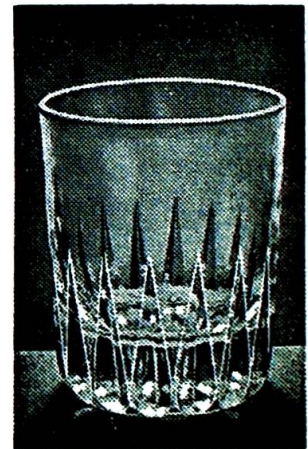
Bernh. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i
formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
postoppkrav.

Oralligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Sommergys

Varmen er over oss, og kinoene har tatt hintet: Tomme benkerader gaper. De få som ikke kjøler seg med et fjordbad, en halvliter eller talløse Solo- og Coca-flasker, kan finne et svalende gys foran lerretet, hvor i øyeblikket vold og uhygge er særlig fremherskende. Elitefilmene er tydeligvis lagt til side, i påvente av bedre tider.

I den amerikanske filmen «Madigan» møter vi en nokså snusket glorifisering av New Yorks detektiver, med *Richard Widmark* i en tøff og visstnok utilsiktet avslørende ønskerolle som den dyktige, men «uortodokse» *man-hunter*. Bare trist er det å se den aldrende, gode skuespilleren *Henry Fonda* agere politimester, som ser gjennom fingrene med litt korrupsjon for gammelt vennskaps skyld. Det beste i dette halvgode, forlorne produktet er et ypperlig fotografert storbymiljø, en sann jungel. Men nærheten mellom *fiction* og virkelighet når det gjelder revolvernes anvendelighet i den amerikanske hverdag, tragisk bevist under denne uhyggelige våren, gir en tørr smak i munnen over all denne frimodige skytingen.

Da har britene satset mer tradisjonelt på god, gammeldags uhygge i filmen «Skrekkens hage». Den forutsetter noe som er sterkere utviklet i Englands tåkeklime enn hos oss: Mer virkelig skrekk for spøkelses, gjengangere, hekser og trolldom enn vi gjerne holder oss med her på berget, tilsatt deres spesielle grublandede fryd ved blandingen «mystikk» og forbrytelse. Siden *Carol Reeds* «Den tredje mann», som var en langt mer begavet film, vet vi at fornøylesparkens larm og lys kan være en utmerket ramme for uhygge. I et billig skrekk-kabinet opptrer «Dr. Diabolo» (den fine amerikanske skuespilleren *Burgess Meredith*) med vanlige markedsloyer, men fire—fem av hans tilskuere blir etter forestillingen innbudt til kraftigere saker — *the real thing*. Det koster dem fem pund, men via hypnose får de til gjengjeld et glimt av muligheter i sin egen karakter og skjebne, som sannelig ikke er lystige.

Richard Widmark: En nokså snusket glorifisering —

Det bærer løs, med en djevel i kattekikkelse ved navn Balthazar, som tvinger sine ofre til mord, og betaler for dem i gullmynter — vi hadde faktisk glemt hvor ekkelt et katteblikk kan være. Kresen smak skal ingen kunne beskyldes denne filmen for — alle klassiske gysingredienser utnyttes skamløst. Her er gamle, ensomt beliggende hus, skattkister nedgravd i kjelleren, skjeletter og hyl i natten. Grensen til det parodiske overskrides villig: Et piano ved navn Eutherpe (musikkens muse) har så mye temperament og personlighet at det (hun) i ren sjalusi kaster pianistens elskede ut gjennom vinduet, mens det (hun) selv — spiller Chopins sørgemarsj! Her ler man — til sint forargelse for sine naboer på benkeraden. Og logisk ender vi med å oppdage at uhyggens mester, den amerikanske dikteren Edgar Allan Poe, i vir-

keligheten har overlevet seg selv og som mumie taler til oss om sin pakt med Den Lede selv. *Jack Palance*, som er blitt rik på amerikansk filmindustri mest brutale ansikt, spiller med ironi en fanatisk samler av Poe-souvenirer, som ender i en stort, alt-ødeleggende brann — selvfølgelig.

Lyder dette forvirret? Vel — det er forvirret. Og så betydelige skuespillere har vel ikke medvirket i en så halvgod film uten en viss ironisk glede ved klisjeer — og godtfolks glede ved klisjeer, og et reallt gys. Regissørens navn er likegyldige — her er ingen nydannelser. Bare god, gammeldags spenning, og fleip over hva vi finner spennende. Folk ojet seg — mer over seg selv enn over filmen. Og gikk — meget fornuftig — ut til sommerlysets ganske uspenning velvære.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Bitten Sand,

Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.